

Zienswijze Bestemmingsplan Henschotermeer (ter inzage t/m 17 oktober 2023).

Over het Henschotermeer zijn diverse afspraken gemaakt in de samenwerkingsovereenkomst (waarvan geen getekende/definitieve versie bij de stukken staat) en het ontwikkelingskader tussen verschillende partijen: Provincie, gemeenten Woudenberg, Utrechtse Heuvelrug en eigenaar Den Treek Henschoten. Deze laatste heeft het beheer overgedragen aan een exploitant, de eigenaar van camping Heigraaf (Mooi Meer).

M.b.t. dit laatste aspect is het te betreuren dat de exploitatie is gegund aan één eigenaar zonder mededinging van de andere camping eigenaren in de buurt. Dit tot verbazing bij velen, maar ook tot ongenoegen van andere eigenaren¹. Een samenwerking werd daardoor onmogelijk.

De plaatsing van het hekwerk en de heffing van entree gelden hebben daarna veel negatieve reacties in beider gemeenschappen teweeggebracht die geuit werden via petitie (binnen een paar dagen ca 20.000 ondertekeningen en geïnitieerd door meerdere partijen)², demonstratie en in radio- en televisie-uitzendingen.

De presentatie van de bouwplannen van het Henschotermeer gaf veel beroering en het plan werd ingetrokken. Nu de stofwolken zijn gedaald wordt een nieuw plan gepresenteerd. Daartoe is een bestemmingsplan wijziging met goedkeuring door de raad nodig omdat de wijzigingen zodanig zijn dat deze niet via de huidige ruime afwijkingsregelingen gerealiseerd kunnen worden. Zij hebben daarom een grote impact.

Een aantal aspecten willen wij, een aantal partijen van de raad van de Utrechtse Heuvelrug, graag benoemen omdat de voorgestelde ontwikkelingen indruisen tegen de afspraken.

Samenvattend gaat het om de volgende punten bij de voorgestelde wijzigingen:

1. Strijd met de eis om de piekbelastingmomenten niet te verhogen.
2. Doel om tot een financieel gezond recreatiegebied te komen waarbij het beheer duurzaam en toekomstgericht kostendekkend geregeld wordt, wordt danig voorbijgeschoten.
3. Strijd met de visies van het Landgoed Den Treek Henschotermeer en Provincie Utrecht.
4. Afspraak dat het bestemmingsplan in beeld blijft t.a.v. een exploitant.
5. Gebrekkige motivatie voor een permanente (beheerder) woning.
6. Verkeersproblemen komen onvoldoende aan bod.
7. Aantasting van het karakter van het Henschotermeer.
8. Aantasting van de natuurlijke ecologische waarden van het Henschotermeer.
9. Strijd met de toezegging voor het houden van een evaluatie.

Hieronder volgt per punt een uitleg.

1. **Piekbelasting:** In de kaders van wensen en eisen in het ontwikkelkader is vastgesteld dat de *“nieuwe activiteiten op en rondom het Henschotermeer niet mogen leiden tot verhoging van de piekbelasting-momenten, maar dienen bij te dragen aan seizoensverlenging.”* (pag. 15). Dit is ook opgenomen als *“specifieke eis”* (pag. 19).

Of het om winter- of zomerpret gaat, er is al jaren sprake van regelmatig extreme drukte en moest, mede vanwege de veiligheid, de politie oproepen niet naar het Henschotermeer te

¹ [campingeigenaren-henschotermeer-boos-op-gemeente 2018](#)

² [petitie-tegen-verpretparking-henschotermeer-10.000-keer-ondertekend](#)

komen (b.v. winter 2017).³ Vóór de introductie van kaartjes was het ‘overvol’ (zomer 2019)⁴ zoals het daarna, ook dit jaar weer, ‘extreem’ druk is geweest (2023).⁵ De introductie van een entree heffing heeft niet geleid tot een reductie van de piekbelastingen. Uitbreiding van de faciliteiten zal deze drukte (mensen en verkeer) meer doen toenemen, waardoor de piekbelasting sneller bereikt zal worden en langer gaat duren. Conclusie: Alleen al daarom zijn deze ontwikkelingen in strijd met het ontwikkelkader.

Kijken we naar het aantal unieke bezoekers (die meerdere keren kunnen langskomen), dan is volgens onderzoek van de Provincie Utrecht dit aantal tussen 2019 en 2022 toegenomen van 265.000 naar 269.000 (waarbij het totaal aantal bezoeken valt in de categorie tussen de half miljoen en driekwart miljoen bezoekers (zie bijlage 1). Deze informatie wordt hieronder bij de financiën en bij de verkeersproblemen gebruikt.

2. **Financieel gezond recreatiegebied (hub):** *Doel van de beoogde herontwikkeling is om het gebied te ontwikkelen tot een financieel gezonde recreatie-hub in de regio op basis van een duurzame en functionele invulling van het terrein, waarbij private partijen ruimte wordt geboden te ondernemen en het terrein publiek toegankelijk blijft* (Ontwikkelkader pag. 2). Dit is ook opgenomen in Art. 1.1. en 1.2. van de Samenwerkingsovereenkomst.

Vraag is wat een “gezonde recreatie-hub” betekent. Dit met het feit rekening houdend dat waar dit recreatiegebied eerst gratis toegankelijk was, de introductie van entreegelden de betaalbaarheid voor iedereen behoorlijk onder druk heeft gezet en het voor veel minder mensen toegankelijk is geworden.

Het ontwikkelingskader refereert naar de Stuurgroep (waarin college, ambtenaren en Mooi Meer zitting hebben): *“In de Stuurgroep Henschotermeer is verwoord dat aan de nieuwe exploitant nadrukkelijk planologische ruimte wordt geboden om nieuwe verdienmodellen in de praktijk te kunnen brengen. De EHS is hierin op voorhand een uitgangspunt: het faciliteren van nieuw rood dient op andere plekken via groen te worden gecompenseerd, waarbij de waarde voor EHS in zijn geheel gelijk dient te blijven. Er dient voor inzet van instrumentarium om ontwikkelingen mogelijk te maken binnen EHS te worden aangetoond dat dit noodzakelijk is om te komen tot een rendabele exploitatie.”*

De samenwerkingsovereenkomst spreekt van een gezonde “business case” en in het ontwikkelingskader wordt gezegd dat “vrijheid voor de markt” wordt voorgesteld om het beheer (onderhoud en veiligheid) zonder ten laste van omliggende gemeenten te realiseren. De exploitatie moet dus kostendekkend zijn. Maar wat het doel precies inhoudt en hoe rendabel of winstgevend deze exploitatie moet zijn blijft een vraag.

Het memo van december 2021 van de gemeente Woudenberg⁶ geeft meer helderheid over het kader en de overeenkomst:

“Deze twee documenten samen geven duidelijkheid aan een ondernemer over de kaders voor een herontwikkeling van het gebied en geven gelijktijdig Den Treek Henschoten ondersteuning om met een marktpartij een duurzame en toekomstgerichte oplossing te vinden voor beheer van het gebied, nu de overheid deze taak teruggegeven heeft aan de markt.”

³ <https://www.ad.nl/utrecht/politie-ga-niet-naar-het-henschotermeer>

⁴ <https://www.ad.nl/amersfoort/henschotermeer-overvol-politie-vraagt-mensen-niet-meer-met-de-auto-te-komen~>

⁵ <https://www.ad.nl/amersfoort/extreme-drukke-bij-henschotermeer-kom-niet-op-de-bonnefooi-met-de-auto>

⁶ woudenberg.nl/Memo-samenvatting-Henschotermeer-november-2021.pdf

“Uitgangspunt zijn functies die de waarde van het gebied niet aantasten en gelijktijdig bijdragen aan seizoensverlenging, zonder de piek in de zomer te vergroten en de kostendekkendheid van het gebied.” (pag. 2).

De toelichting geeft ook aan dat uitbreiding van bestaande voorzieningen en toevoegen van een restaurant is *“ten behoeve van de duurzame instandhouding van het dagrecreatie terrein.”* Kijken we naar de regels/voorwaarden van de Provinciale Verordening (verderop ook behandeld bij natuurwaarden en ecologie), dan gaat het eveneens om de ‘instandhouding’ en ‘continuïteit’ met de eis dat deze extra voorzieningen daarvoor noodzakelijk zijn.

Conclusie 1: Het niet onredelijk om uit te gaan bij de interpretatie van het doel van de herontwikkeling (gezond financieel recreatiegebied en realiseren duurzaam beheer) dat dit doel voornamelijk gelegen is in het (ruim) kosten dekkend zijn van de beheerstaken voor de instandhouding van het recreatieterrein waarbij de gemeenten geen lasten dragen.

Conclusie 2: De vereiste noodzaak als grondslag voor ontwikkelingen om dit te bereiken is er niet: de inkomsten uit entree gelden (p.p. 3,35 € - uitgaande van alleen de ‘unieke’ bezoekers is ruim 900.000 € per jaar) met daarnaast de inkomsten uit parkeergelden (goedkoopste optie dagkaart 7,50 € - (regulier 700 – met overloop 2.450 parkeerplaatsen), dekken ruimschoots de kosten van het beheer: kosten beheer incl. pacht/huur ca. 450.000 € per jaar⁷. Ook uitgaande van veel hogere kosten is er nog een ruime marge. Daarnaast worden overige inkomsten c.q. winsten opgebracht door de bezoekers: zij besteden gemiddeld 4,30 € p.p. (zie bijlage 2).

3. **Strijd met de Visies:** in de samenwerkingsovereenkomst⁸ staat dat *“Overeenkomstig de zonering in de recreatievisie van het landgoed is de wens YMCA-kampeervakanties als vorm van Intensieve recreatie te herhuisvesten in het projectgebied Henschotermeer”*. (pag. 2). Dit gedeelte zal afgesloten worden d.m.v. hekwerken van het Henschotermeer wegens o.a. de veiligheid, maar het staat buiten kijf dat een concentratie van kampeer activiteiten (ca. 10.000 jongeren per jaar) het gebied nog meer onder druk zet. Nog los van het aantal verkeersbewegingen wat dit teweeg brengt.

Wat de visie van de Provincie Utrecht betreft staat dat het Henschotermeer benoemd wordt als een recreatieve poort van bovenlokaal belang. *“Dit houdt in dat het gebied als (dagrecreatie) bestemming functioneert, een knooppunt van wandel-, fietsroutes treft én waar men het achterliggende toeristisch recreatieve gebied ervaart. [...] Een poort heeft minimaal een regionaal bereik, wat betekent dat de poort aantrekkingskracht heeft op bezoekers van buiten de gemeente. (bron: Visie Recreatie en Toerisme 2020, pag. 35)”*

Uit beide visies blijkt de wens voor concentratie van campingactiviteiten aan de westzijde en een poort (hub) functie van het Henschotermeer als onderdeel van het netwerk van wandel- en fietsroutes dat bereikbaar is voor inwoners van andere gemeenten.

Conclusie: Hieruit blijkt dat de ‘ondernemers’ activiteit in dit gebied vooral gericht zou moeten zijn op het faciliteren van een concentratie (zone) kamperen en een betere aansluiting vinden bij recreatie netwerken. Niet zozeer het ontwikkelen van activiteiten en bebouwingen die het karakter van het Henschotermeer aantasten zoals het realiseren van expositieruimte, activiteitenhal, verdubbeling van restaurant en een permanente woning plannen.

4. **Afspraak m.b.t. de exploitant/bestemmingsplan:** Het Ontwikkelkader stelt expliciet apart onder de kop *“Rol van de Exploitant: De nieuwe exploitant zal zich ten aanzien van gevraagde*

⁷ www.dewoudenberg.nl/lokaal/natuur_en_milieu

⁸ woudenberg.nl/Samenwerkingsovereenkomst-Henschotermeer.pdf

overheidsmedewerking aan het realiseren van haar plannen kunnen beroepen op de in dit Ontwikkelkader aangegeven kaders en randvoorwaarden die hierbij gelden, maar dit vervangt de huidige wet- en regelgeving niet.”

In de samenwerkingsovereenkomst staat dat de wensen van ondertekenaar/partij Den Treek Henschotermeer ‘positief’ bekeken worden waarbij mogelijk, onder voorwaarden (o.a. indien noodzakelijk en zonder afbreuk van het karakter), een bestemmingsplan wijziging nodig is, maar deze ‘positieve’ kijk ligt gezien dit kader voor een exploitant wat genuanceerder. Dit is van belang omdat het Landgoed Den Treek bekend staat om het realiseren en bereiken van vooral natuurdoelen (reden van de verhuizing van de YMCA) terwijl een exploitant winstmaximalisatie nastreeft. De exploitant is geen partij bij de overeenkomst en de kaders zijn richtinggevend voor de keuze van een exploitant. Het verbaast daarom dat een exploitant plannen blijft indienen die zich niet verenigen met een aantal van deze kaders.

In de samenwerkingsovereenkomst staat (pag 4 – art. 7.1): *“De afspraken die in deze samenwerkingsovereenkomst tussen Partijen zijn overeengekomen zijn aan te merken als inspanningsverplichtingen.”*

De gemeente Woudenberg heeft zich aan haar inspanningsverplichting gehouden en stelt een plan voor. De raad moet zich nu buigen over de merites van dit plan. Daarbij zijn, gezien het bovengenoemd kader, de huidige regels relevant: in het vigerende plan is vermeld dat het Henschotermeer een bebouwd vloeroppervlakte mag hebben van 1060m². (zie bijlage 3). Deze oppervlakte heeft de exploitant momenteel op het Henschotermeer in gebruik.

De stuurgroep Henschotermeer stelt in haar standpunt van december 2021⁹:

“Extra functies: meer horeca en verblijfsrecreatie wordt gekort bij de camping (in het bestemmingsplan zal dit duidelijk onderbouwd en zeker gesteld moeten worden).”

In de memo van de gemeente Woudenberg staat: *“voorzieningen die nu in het bestemmingsplan mogelijk zijn aan deingangszijde van camping de Heijgraaf verplaatst worden naar het meer en dan dus niet gerealiseerd zullen worden op de camping.”*

Inmiddels is de Heijgraaf verder ontwikkeld d.m.v. het Wijzigingsplan Heijgraaf. Volgens art. 2.4.1. Toelichting komen er 270 nieuwe staanplaatsen (= 108 recreatiewoningen). Het oppervlak toegelaten voorzieningen zal worden vergroot tot 1.000 m², 5% van het terrein wordt voor sport en spelvoorzieningen ontwikkeld en 10% voor wegen. Daarnaast zal de bestaande bedrijfs-woning voor beheer worden betrokken en de groepsaccommodatie gemoderniseerd.

Ook in het Utrechtse Heuvelrug gedeelte is Europarcs herontwikkeld en uitgebreid¹⁰ en zijn er nu 700 vakantiewoningen met plannen voor de plaatsing van een paar honderd ‘caravans’ (chalets op wielen) waarvoor 250 eigenaren het veld moesten ruimen¹¹.

Conclusie: Al met al heeft deze ‘groene’ omgeving heel wat nieuwe versterking meegemaakt en zijn heel wat voorzieningen bijgekomen die het karakter van het omliggend gebied aantasten, nog meer drukte met zich meebrengen met navenante verkeersbewegingen. De ontwikkelingen van Heijgraaf zouden volgens de afspraken betrokken moeten worden bij de beoordeling van de ontwikkelingen van het Henschotermeer.

5. **Beheerderswoning:** In een aparte bijlage van één pagina wordt een permanente woning (voor een beheerder) gemotiveerd. Het verwijst naar aspecten die daarvoor ook al golden en houdt

⁹ woudenberg.nl/memo-sg-over-gebiedsvisie.pdf

¹⁰ europarcsverkoop.nl/ontwikkelingen/uitbreiding

¹¹ 250-recreanten-moeten-weg-van-vakantiepark-in-maarn

geen rekening met het feit dat 's nachts géén activiteiten plaatsvinden en het Henschotermeer dicht is. De motivatie stelt dat criminaliteit, verloedering en vandalisme 'op de loer liggen', maar door het hekwerk zijn daarvoor juist minder mogelijkheden dan eerder het geval was. De eveneens genoemde mogelijkheid tot diefstal van fietsen/scooters vindt plaats wanneer fietsen en scooters aanwezig zijn, nl. gedurende de dag en daarbij staan deze buiten het terrein. De dienstbaarheid, zichtbaarheid etc. naar gasten vindt natuurlijk ook alleen overdag plaats. Echter, de ervaring leert vooral dat een beheerder/bedrijfswoning mettertijd een 'gewone' woning wordt met alle activiteiten (ook na zonsondergang) en bouwmogelijkheden (incl. vergunningvrij) die daarbij horen: dit is de praktijk bij de meeste bedrijfswoningen. Conclusie: Deze motivatie overtuigt niet en is gebrekkig onderbouwd.

6. **Verkeersproblemen:** In de Visie van het Henschotermeer staat in art. 4.3 Verkeer: *"Het is de wens van de provincie Utrecht om de verkeersdrukte rondom het Henschotermeer niet verder te laten toenemen."*

Op pagina 3 van de Update Mobiliteitstoets ontwikkelingen Henschotermeer 2019¹² staat: *"Het kruispunt Zeisterweg-De Heygraeff in de huidige vorm loopt tegen zijn capaciteit aan. Er is dus in de huidige vorm weinig ruimte voor groei".* Daarom wordt voor de verplaatsing van de YMCA geadviseerd een eigen inrit te realiseren en niet via de Heygraeff te ontsluiten. De conclusie op pag. 4 over de huidige situatie (2019) is: *"het kruispunt Zeisterweg-De Heygraeff in de maatgevende maand juli aan zijn capaciteit zit. Dit is gebaseerd op een dag waar bij het zwemmeer een laag aantal bezoekers heeft. Op dagen dat het bezoek aan het zwemmeer toeneemt zal de overbelasting van het kruispunt verder toenemen. Er is dus al sprake van overbelasting van het kruispunt."*

Deze overbelaste situatie in 2019 bij een laag aantal bezoekers van het zwemmeer (!) is alleen maar verergert o.a. door de toegenomen gerealiseerde vakantiewoningen, chalets etc. Een toename van meer bezoekers aantrekkende activiteiten zal het verkeersinfarct alleen maar doen verergeren (op mooie dagen staat er een file langs de N224 en op de invoegstrook van de N227, wat voor gevaarlijke situaties zorgt). Ook aan de Heuvelrugse kant is de weg naar/vanuit Maarn in de zomer regelmatig volledig verstopt.

Door te stellen dat een restaurant of expositieruimte 'een ondersteunende functie' heeft gaat men uit dat dan tevens sprake is van spreiding wat niet logisch is aangezien deze faciliteiten ook 'eigen bezoekers' zal aantrekken. Er wordt tevens voorbijgegaan aan het feit dat de wegen al verstopt zitten zodat van 'spreiding' van een piekbelasting geen sprake is, eerder dat de piek sneller bereikt wordt, er vaker geen parkeerplaats te vinden is, en dat deze piek langer zal duren. Dat een restaurant of expositie buiten het seizoen geen verkeersoverlast zal veroorzaken, doet niet af aan het feit dat gedurende het seizoen dit wel het geval is (en het seizoen door de stijgende temperaturen langer wordt – in het bestemmingsplan wordt uitgegaan van 8 aaneengesloten maanden) terwijl de verkeersdruk naar verwachting alleen maar toeneemt door de gerealiseerde en geplande toename aan accommodaties.

Pikant is dat in de Toelichting (p 22) staat: *"Door na zonsondergang bezoekers de mogelijkheid te bieden om gebruik te maken van het restaurant, zal ook de spreiding voor wat betreft de uitstroom kunnen worden verbeterd."* Dit is in strijd met de dagrecreatie regels, de avond spreiding zal daarom niet plaatsvinden. Onduidelijk is ook hoe 'ochtendspreiding' plaatsvindt.

Conclusie: er is in deze reeds overbelaste verkeerssituatie geen ruimte om nog meer verkeer aantrekkende activiteiten te ontwikkelen.

¹² [Bijlage3 Mobiliteit.pdf](#)

7. **Aantasting van het karakter van het Henschotermeer.** In het ontwikkelkader wordt het gebied omschreven als een “bijzonder mooi gelegen bos-en recreatiegebied”. In het ontwikkelingskader en samenwerkingsovereenkomst staat de eis dat de huidige uitstraling van het meer en boslandschap behouden blijft (art. 1.3).

Er is al behoorlijk veel bos gekapt voor de aanleg van hekwerken en nog meer bos zal verdwijnen voor de verplaatsing van de YMCA. In het huidige voorstel zijn er drie flinke bouwvlakken opgenomen. Zo is ruim 5200m² geprojecteerd voor een expositieruimte met een uitkijktoren over het gebied van 12m hoog dat het landschap zal domineren. Dit zal zeker het karakter aantasten van het Henschotermeer dat nu gevrijwaard is van ‘dominante’ bebouwing. Daarnaast worden bouwvlakken van 12.000m² en 9.000m² geprojecteerd met gebouwen van 3 bouwlagen, waarbij het huidige max. 8 m hoogte wordt opgetrokken naar 10 m. Ook deze forse en hogere bebouwingen zullen een grote impact hebben op hun omgeving. Aan de Heuvelrugse zijde zal de activiteitenhal (‘schaapskooi’) een flinke hap uit het bos dicht bij het meer nemen. Van een relatief ‘ongerepte’ boskarakter zal geen sprake meer zijn.

Dat het Henschotermeer zeer waardevol is om te behouden wordt bevestigd door de Erfgoedvereniging Heemschut dat in 2022 heeft voorgesteld om het Henschotermeer te plaatsen op de lijst van beschermenswaardig landschappelijk erfgoed¹³. In de raad van de Utrechtse Heuvelrug is hierover gesproken, maar omdat nog onduidelijk is wat voor voorwaarden en onderzoeken nodig zijn voor zo’n plaatsing, heeft dit nog geen navolging gekregen.

Het staat buiten kijf dat de grootste aantrekkingskracht van het Henschotermeer haar groene en natuurlijk (bos) karakter is. De kosten voor beheer en onderhoud worden gedekt, er moet eerder gezocht worden naar matiging van verkeersbewegingen om het gebied leefbaar en veilig te houden en aantrekkelijk voor de honderdduizenden bezoekers die het jaarlijks trekt. Dat buiten het seizoen het minder druk is (“eindelijk” zullen deze bezoekers verzuchten) en het Henschotermeer een weldadige rust uitstraalt, is ook een troef dat gekoesterd zou moeten worden, al is het maar om te kunnen herstellen van de drukke periode en ter bescherming van zowel fauna als flora dat onder de druk van die honderdduizenden bezoekers zwaar te lijden heeft.

Conclusie: Het karakter van het Henschotermeer wordt aangetast. Het belang van het beheer wordt gewaarborgd door de diverse inkomsten. De noodzaak om meer winst te maken is er niet en dit belang zou niet mogen prevaleren boven de belangen van inwoners, bezoekers en natuur.

8. **Aantasting van de natuurlijke ecologische waarden van het Henschotermeer.**

Regionaal: vooropgesteld dient te worden dat men met buitengebied (groene contour) te maken heeft in NNN gebied aan de oost- noord- en stukje west-zijde, onderdeel van meerdere NNN gebieden waarbij tevens het doel is dat deze gebieden steeds meer met elkaar verbonden kunnen worden.

In de kaart van de Provincie Utrecht bij de visie (POVI)¹⁴ is te zien dat men een ‘groene’ buffer probeert te realiseren, lopende van Rhenen naar Hilversum, waarin o.a. het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug en de militaire terreinen onderdeel van zijn. Vanaf december 2022 komen ook agrarische gronden in aanmerking voor subsidies om nieuwe natuur te realiseren.

¹³ [Erfgoed Vereniging Heemschut voorstel maart 2022](#)

¹⁴ <https://ruimtelijkeplannen.provincie-utrecht.nl/VISIE>

De Beheervisie van het plan Henschotermeer¹⁵ en het Natuuronderzoek¹⁶ gaan uit van art. 9 van de Provinciale Verordening (Wonen-Werken-Recreëren) en concentreren zich op het “verder” ontwikkelen van de voorzieningen terwijl het artikel (en de art. daarna) als toelichting heeft: Voor bovenlokale dagrecreatieterreinen is continuïteit door ontwikkeling het uitgangspunt. Er is ruimte voor het toevoegen van voorzieningen gericht op het exploitabel houden en behouden van bovenlokale recreatieterreinen. Daarbij zijn tevens 3 voorwaarden van toepassing:

9.3 Recreëren

Artikel 9.20 Instructieregel bovenlokaal dagrecreatieterrein

- (a) de recreatieve waarde van het gebied wordt versterkt;
- (b) de voorzieningen zijn noodzakelijk voor de duurzame exploitatie van het bestaande bovenlokale dagrecreatieterrein; en
- (c) de voorzieningen worden zo veel mogelijk op één plek geconcentreerd, op zodanige wijze dat nabij gelegen natuurgebieden worden ontzien.

*Art. 4.7.1 over toekomstbestendige natuur en landbouw: Ook **bovenlokale dagrecreatieterreinen** versterken het natuurnetwerk. Dit zijn recreatieterreinen die deel uitmaken van het robuust natuurnetwerk. Deze groene recreatieterreinen zijn vooral bedoeld voor recreatie, maar hebben ook een verbindende functie tussen verschillende natuurgebieden ten behoeve van de ontwikkeling van stabiele populaties van kwetsbare plant- en diersoorten.*

In het natuuronderzoek valt op dat er vele soorten of aantallen zich niet bevinden in het groen van het Henschotermeer die elders, zelfs in stedelijk gebied, wel voorkomen. Misschien hebben de werkzaamheden op de parken Heijgraaf en Europarcs daar invloed op gehad. Het is in ieder geval te hopen dat, nadat deze werkzaamheden zijn afgerond, de aantallen en soorten zich kunnen vermeerderen en dat, na het herstel van de groene aspecten bij Europarcs en de Maarnse zijde (waar een aantal omzetting naar natuur zijn gepland), verbindingen tot stand kunnen komen. In ieder geval is een rust- en herstelperiode na het drukke seizoen van groot belang om dit te kunnen waarborgen.

Tenslotte zijn verbindingen in allerlei vormen van belang om het NNN robuust te maken en de biodiversiteit te verhogen. Wij verkennen de kansen voor betere verbindingen in het kader van afronding van het NNN en realisatie van de Groene contour.

(In April 2021 is het Instrumentenkader uitvoering Groene Contour vastgesteld. De Groene Contour-opgave is totaal 3.000 hectare en moet in 2040 gerealiseerd zijn. Op dit moment is 100 hectare gerealiseerd. Deze ambitie komt boven op de realisatie van de 1570 hectare nieuwe natuur tot en met 2027, zoals genoemd in paragraaf 4.2.2.)

Bos voor de toekomst: de provincie heeft deze bossenstrategie uitgewerkt in het ‘Strategisch bosbeleid, Meer en beter bos voor Utrecht’ (2022). Hierin zijn de doelen opgenomen die verbonden zijn aan de realisatie van 1500 hectare bos tot en met 2040. Van deze 1500 hectare wordt 500 hectare bos ontwikkeld buiten het NNN en de Groene contour.

Het Henschotermeer bestaat uit 13 ha zwemplas, 15 ha strand en open ruimte en 40 ha bos.

In de bosgebieden en agrarische velden bij het Henschotermeer zijn de laatste jaren steeds meer recreatie verblijven bij- gekomen en zijn de winterse relatief rustige kampeer ‘velden’ omgebouwd. Dit heeft een averechts effect op de diverse groene doelen.

¹⁵ [BPHnschtrmeer- Beheervisie.pdf](#)

¹⁶ [BPHnschtrmeer-Natuuronderzoek.pdf](#)

Conclusie: de ecologische waarden worden flink aangetast. De 'compenserende maatregelen' (ter plekke of elders) doen niet af aan het feit dat er aantasting plaatsvindt terwijl dit niet noodzakelijk is en te vermijden is.

9. **Afspraak evaluatie niet nagekomen. Oproep.** Het memo van de gemeente Woudenberg meldt dat de gemeente Utrechtse Heuvelrug in oktober 2021 een motie (unaniem) heeft aangenomen om het kader te evalueren, conform de overeenkomst om: *"jaarlijks te bespreken en evalueren gedurende de looptijd van de overeenkomst. Wanneer de samenwerkingsovereenkomst niet naar tevredenheid van minimaal één partij wordt uitgevoerd, kunnen één of meerdere partijen het initiatief nemen om minimaal één overleg van de stuurgroep hierover te organiseren;"* (art. 6.2 en 6.3).

Tot verbazing van de raad van de Utrechtse Heuvelrug vond er geen evaluatie plaats en waren zowel de Provincie als de gemeente Woudenberg niet geneigd aan de motie gehoor te geven. De gemeente Woudenberg antwoordt dat zij *"begrijpen de intentie dat het goed is om bijna 6 jaar na het vaststellen van een ontwikkelkader te bezien of de kaders nog actueel zijn. Ook begrijpen wij de intentie om daarbij de belangen van natuur en inwoners te betrekken."*

Maar ook dan komt het niet tot een evaluatie. Integendeel, de gemeente Woudenberg meent dat: *"De enige mogelijke verandering van de kaders en rechten die onder het ontwikkelbeeld liggen, kan dus voortkomen uit de recente bestemmingsplan herziening in Utrechtse Heuvelrug."* En wordt de raad van de Utrechtse Heuvelrug met een *"Mochten wij n.a.v. de stuurgroep Henschotermeer meer duidelijkheid hebben, dan zal dat mondeling in de vergadering met u gedeeld worden."* spreekwoordelijk het bos in gestuurd.

In de overeenkomst zelf wordt nadrukkelijk gerefereerd naar een jaarlijkse evaluatie, en derhalve mogelijke aanpassing van de kaders en overeenkomst.

Wij doen daarom met klem beroep op de raad van Woudenberg om, naar aanleiding van bovengenoemde conclusies, niet tot vaststelling van het voorgestelde bestemmingsplan over te gaan en de afgesproken evaluatie te houden met de raad van de Utrechtse Heuvelrug en de overige partijen.

Dank voor uw aandacht en wij hopen op een groene voortzetting van het Henschotermeer waarbij het bijzonder mooie karakter daadwerkelijk voor de toekomst bewaard blijft.

BVH lokaal - Francine van der Velde

Partij voor de Dieren – Paul Blom

Open (Partij v/d Arbeid - Groen Links – Progressief Heuvelrug) – Marijn Bouwmeester

P.S.: onduidelijkheden en/of onjuistheden in het bestemmingsplan:

In de regels wordt in art. 3 Recreatie de bestemming dagrecreatie genoemd. Deze wordt opnieuw genoemd bij de aanduiding (i) 'strandhoreca' maar niet bij (f) 'horeca'. Dit lijkt een omissie te zijn bij (f) of overbodig bij (i).

In art. 3.4.1 (evenementen) worden na zonsondergang activiteiten mogelijk gemaakt gedurende 20 dagen per jaar. Er zit geen onderscheid tussen binnen het seizoen (8 maanden) of daarbuiten. Echter, als het vriest (en geschaatst kan worden zoals in 2017) worden activiteiten na zonsondergang mogelijk gemaakt die niet meetellen voor die 20 dagen. Los of schaatsen in het donker een goed idee is, het opent de deur tot wekenlang in de winter na zonsondergang extra activiteiten organiseren die niet meetellen. Dit lijkt niet de bedoeling te zijn en strookt niet met de rust- en herstelperiode buiten het seizoen.

De afwijkingsbevoegdheid van art. 3.4.2. tot het organiseren van activiteiten na zonsondergang en buiten de 20 dagen, stelt alleen de voorwaarden van art. 3.4.1. voor die de logistiek betreffen. Geen woord over het verstoren van fauna b.v. (verblijfplaatsen, ev. winterslaap e.d.) of negatieve effecten op fauna en flora (waaronder emissie van stookplaatsen). Dit lijkt een gemis te zijn en ook niet de bedoeling zo dicht bij het NNN gebied.

Ondergronds bouwen: volgens art. 9 mogen er 2 bouwlagen tot 10 m onder peil gebouwd worden. Gezien de waterstromen (aan de Heuvelrugse zijde is het in het buitengebied niet toegestaan om op recreatieterreinen kelders te bouwen) is het de vraag of zo diep bouwen geen nadelige gevolgen zal hebben aangezien het gebied in de "grondwaterbeschermingszone" ligt.

In de Toelichting staat dat in het deel van de Utrechtse Heuvelrug er geen ontwikkelingen voorzien zijn in afwijking van het bestemmingsplan. Dit is echter wel het geval: het max. 'bebouwing' percentage is 1%. Volgens de regels vallen hier ook 'andere bouwwerken, geen gebouw zijnde' constructies onder. Zoals de toelichting meldt heeft de *reconstructie van parkeerplaats P3* plaatsgevonden. Parkeerplaatsen vallen onder 'bebouwing' indien gerealiseerd met asfalt of klinkers. De oppervlakte aan parkeerplaatsen op het terrein hebben in zeer ruime mate de 1% overtroffen. Daarnaast wordt voorgesteld om zonnepanelen boven de parkeerplaatsen te plaatsen (p. 10). Ook deze vallen onder de term bebouwing (bouwwerk, geen gebouw zijnde). Omdat de wijzigingsbepalingen een activiteitenhal niet toelaten, zal voor een activiteitenhal, net zoals bij Woudenberg, een bestemmingsplan wijziging nodig zijn.

Bijlagen

Bijlage 1: 2019 en tabel verschil 2021 met 2019.

recreatiegebied	Aantal unieke bezoekers* (x. 1.000)	Categorie aantal Nederlandse bezoeken (x miljoen)
Bossen Lage Vuursche/Baarnse Bos	723	2,0-2,25
Landgoed Groeneveld	297	0,75-1,0
Coelhorst	52	**
Birkhoven/ Bokkenduinen	108	0,5-0,75
Bossen Amersfoort-Zuid/Leusden	492	1,5-1,75
De Schammer/Bloesdaal	47	0,25-0,5***
Henschotenmeer	265	0,5-0,75
Bossen Austerlitz/Bornia/Heidestein	451	1,5-1,75
Kaapse Bossen/Doornse Gat	368	1-1,25
Bossen Leersumse Veld	240	0,5-0,75

- vergelijking 2019

Recreatiegebied	Aantal Nederlandse bezoekers*** (x 1.000)	
	2022	> 10% stijging/daling
19. Bossen Lage Vuursche/Baarnse Bos	879	↑
20. Landgoed Groeneveld	297	
21. Coelhorst*	43	↓
22. Birkhoven/Bokkenduinen	117	
23. Bossen Amersfoort-Zuid/Leusden	369	↓
24. De Schammer/Bloesdaal*	65	↑
25. Henschotenmeer	269	

Recreatiegebied	Categorie Aantal Nederlandse bezoeken (x miljoen)		
	2022	2019	Verskil tov 2019
19. Bossen Lage Vuursche/Baarnse Bos	2,5 - 2,75	2,0 - 2,25	↑
20. Landgoed Groeneveld	1,0 - 1,25	0,75 - 1,0	↑
21. Coelhorst*	< 0,5		
22. Birkhoven/Bokkenduinen	0,5 - 0,75	0,5 - 0,75	
23. Bossen Amersfoort-Zuid/Leusden	1,25 - 1,5	1,5 - 1,75	↓
24. De Schammer/Bloesdaal*	0,5 - 0,75	< 0,5	↑
25. Henschotenmeer	0,5 - 0,75	0,5 - 0,75	
26. Bossen Austerlitz/Bornia/Heidestein	1,5 - 1,75	1,5 - 1,75	
27. Kaapse Bossen/Doornse Gat	1,0 - 1,25	1,0 - 1,25	
28. Bossen Leersumse Veld	0,5 - 0,75	0,5 - 0,75	
29. Bossen Amerongse Berg	1,0 - 1,25	1,0 - 1,25	
30. Kwinteloijen	0,75 - 1,0	0,75 - 1,0	
31. Grebbeberg/Blauwe kamer Rhenen	1,0 - 1,25		
32. Gravenbot**			
33. Recreatiegebieden langs de Lek: 't Waal/Modelwaard/Salmsteke*	0,5 - 0,75	0,5 - 0,75	
34. Moezelpark	3,0 - 3,25		
35. Natuurgebied Zouweboezem**			
36. Eiland van Schalkwijk*	< 0,5		

Bijlage 2

Recreatiegebied	Gemiddelde bestedingen*** per persoon tijdens meest recente bezoek
19. Bossen Lage Vuursche/Baarnse Bos	€ 10,34
20. Landgoed Groeneveld	€ 5,29
21. Coelhorst*	€ 2,35
22. Birkhoven/Bokkenduinen	€ 1,56
23. Bossen Amersfoort-Zuid/Leusden	€ 6,77
24. De Schammer/Bloesdaal*	€ 0,28
25. Henschotenmeer	€ 4,30
26. Bossen Austerlitz/Bornia/Heidestein	€ 7,56
27. Kaapse Bossen/Doornse Gat	€ 3,54
28. Bossen Leersumse Veld	€ 4,93

Bijlage 3

Bijlage 3 is a screenshot of a GIS application showing a map of the Woudenberg area. The map displays various planning layers, including 'Enkelbestemming Recreatie', 'Dubbelbestemming Waarde - Archeologie - 4', 'Bouwwak', 'Functieaanduiding bodemsprong uitgestoten', 'Functieaanduiding natuur- en landschapswaarden', and 'Mastvoering'. The 'Mastvoering' layer is detailed with maximum values: maximum bouwhoogte: 8 m, maximum goothoogte: 4 m, and maximum vloeroppervlakte: bvo: 1060 m².